

R

G

B

WH

GR

BL

Grey Scale #13

C

M

Y

K

DANES-PICTA.COM

A

1

2

3

4

5

6

M

8

9

10

11

12

13

14

15

B

17

18

19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

JAWNE

[Redacted]

Egz. Nr. 1

plk dr Kazimierz NOŻKO

Temat: PODSTAWOWE ZASADY MASKOWANIA
W SYSTEMIE OBRONY TERYTORIUM KRAJU

(Skrypt wykładu)

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego
330673

REMBERTÓW

WRZESIEŃ

1963

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O
im. gen. broni K. Świerczewskiego

JAWNE

Egz. Nr. 1

plk dr Kazimierz NOŻKO

**Temat: PODSTAWOWE ZASADY MASKOWANIA
W SYSTEMIE OBRONY TERYTORIUM KRAJU**

(Skrypt wykładu)

**ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOŁARSKIEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego**
30673

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Swierczewskiego

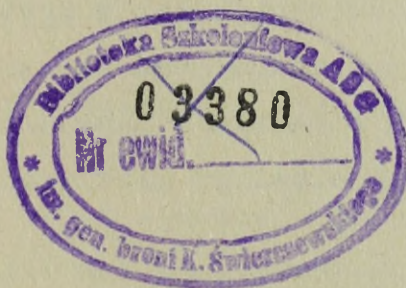
Iniel. prot. 12357. /

egz. nr. 1

płk dr Kazimierz NOŻKO

"PODSTAWOWE ZASADY MASKOWANIA W SYSTEMIE OBRONY TERYTORIUM KRAJU"

/skrypt wykładu/

REMBERTOW

wrzesień

1963 r.

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOŁY ŁOWICKIEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Swierczewskiego

30673

ZATWIERDZAM
SZEF KATEDRY OTK

płk dypl. prof. A. MADEJSKI

Dnia 1963 r.

PLAN WYKŁADU

temat: Podstawowe zasady maskowania w systemie obrony terytorium kraju.
Cel wykładu: Zapoznać słuchaczy z podstawowymi zasadami maskowania w systemie OTK.

Zagadnienia:

1. Założenia wstępne.
2. Rola i znaczenie maskowania w systemie OTK:
 - a/ wyjaśnienie ogólnych pojęć maskowania w systemie OTK;
 - b/ maskowanie w systemie OTK jako element obrony przed bronią masowego rażenia;
 - c/ psychologiczna strona maskowania w systemie OTK.
3. Ogólne zasady maskowania w systemie OTK:
 - a/ możliwości rozpoznania nieprzyjaciela i jego wpływ na maskowanie w systemie OTK;
 - b/ cel i zadania maskowania w systemie OTK;
 - c/ wymagania w stosunku do maskowania w systemie OTK;
 - d/ podział kompetencji poszczególnych szczebli dowodzenia, kierowania i zarządzania OTK w zakresie maskowania.
4. Wykonanie niektórych przedsięwzięć maskowania operacyjnego w systemie OTK:
 - a/ dezinformacja;
 - b/ maskowanie i mylenie radioelektroniczne;
 - c/ pozorowanie;
 - d/ kontrola przedsięwzięć maskowania w systemie OTK;
 - e/ przygotowanie specjalistyczne w zakresie wykonania przedsięwzięć maskowania w systemie OTK.

Zakończenie.

1. Założenia wstępne.

Na przestrzeni historii wojen, maskowanie stosowane było w zasadzie bezpośrednio przez walczące wojska na froncie. W miarę wzrostu zasięgu środków rozpoznania i rażenia /pojawienie się samolotu bojowego/ przedsięwzięcia maskowania zaczęto rozszerzać na obiekty znajdujące się bezpośrednio poza linią frontu, które jeżeli zostały wykryte przez npla, i stanowiły opłaczalny cel, mogły być zniszczone. W pierwszym rzędzie były to obiekty o charakterze wojskowym lub mające poważne znaczenie dla wojska.

Rola i zakres maskowania wykonywanego na zapleczu walczących stron wzrosły szczególnie podczas drugiej wojny światowej. Maskowanie na zapleczu stosowały wojska operacyjne przechodzące przez obszar kraju do frontu oraz siły i środki wykonujące zadania obrony obiektów ważnych z punktu widzenia operacyjno-taktycznego i polityczno-gospodarczego.

Celem maskowania w owym czasie było ukrywanie i wprowadzanie nieprzyjaciela w błąd co do rozmieszczenia poszczególnych obiektów gospodarczych, wojskowych, ośrodków ludnościowych, węzłów dróg itp., znajdujących się na obszarze kraju i tym samym uniemożliwienie nieprzyjacielowi ich zniszczenia. Funkcją maskowania zatem było zmniejszenie strat od bezpośredniego uderzenia ogniowego nieprzyjaciela, zwłaszcza wykonywanego przez lotnictwo, a także przez dywersantów lub desanty powietrzne /morskie/.

Bezpośrednią przyczyną coraz szerszego stosowania przedsięwzięć maskowania na zapleczu było:

- coraz większa zależność wojsk operacyjnych utrzymujących front walki zewnętrzny od możliwości polityczno-gospodarczych kraju;
- wzrost możliwości "przeskakiwania" linii frontu przez lotnictwo nieprzyjaciela mogące razić cele /obiekty/ położone na głębokim zapleczu;
- wzrost możliwości rozpoznania.

Poza tym rozwój środków rozpoznania i udoskonalanie przyrządów nawigacyjnych samolotów zmusza do stosowania coraz doskonalszych form, sposobów i środków maskowania. Nie wystarcza zaciemnianie miast i osiedli, malowanie ochronne obiektów konieczne jest ich ukrywanie w połączeniu z szeroko stosowanym pozorowaniem miast, zakładów produkcyjnych, węzłów dróg oraz wprowadzanie w błąd nawigatorów lotnictwa przez zmianę obrazu terenu i rozbudowę fałszywych dozorów.

Konieczność stosowania szeroko zakrojonych prac maskowniczych zmusiła do wprowadzenia coraz doskonalszych sił i środków realizujących przedsięwzięcia maskowania.

W związku z tym, podczas drugiej wojny światowej, zarówno w ZSRR, Anglii, jak i od maja 1942 r. w Niemczech powstają wysoko wyspecjalizowane sztaby i pododdziały przeznaczone do realizacji przedsięwzięć maskowania przeważnie do budowania urzędów pozornych.

Podczas wojny w Korei, ze względu na ogromne zagrożenie całego terytorium KRL przez lotnictwo, maskowanie znalazło tu bardzo szerokie zastosowanie.

Wzrost zagrożenia obiektów znajdujących się często setki kilometrów poza linią frontu zmuszał do udoskonalenia i coraz szerszego stosowania maskowania. W połączeniu z innymi formami obrony zaplecza przed możliwością zniszczenia "obrona" przez maskowanie była często b. skuteczna.

We współczesnych warunkach, możliwość zniszczenia całych miast i różnych obiektów, znajdujących się na obszarze kraju jest nieporównywalnie większa niż było to w okresie drugiej wojny światowej. Obecnie niebezpieczeństwo zniszczeń na zapleczu jest daleko większe niż na froncie, równocześnie bowiem z rozwojem środków masowego zniszczenia i środków dostarczania ich do celu wzrosły i niemal codziennie rozwijają się oraz doskonalą środki wykrywania - rozpoznania.

Niebezpieczeństwo zniszczeń na zapleczu wzrasta tym bardziej, że oficjalne doktryny wojenne ~~przesuwają~~ przesuwają punkt ciężkości przyszłej wojny z tradycyjnego frontu zewnętrznego na zaplecze, zarówno w zakresie stosowania broni masowego rażenia, środków klasycznych, jak też prowadzenia tzw. "wojny niekonwencjonalnej", do której nasi potencjalni przeciwnicy przywiązują ogromne znaczenie.

Przyszłe działania bojowe rozpoczną się najprawdopodobniej nie od zbrojnego starcia wojsk operacyjnych w strefie przygranicznej, lecz od uderzeń ogniowych na obiekty znajdujące się na całym obszarze kraju /krajów/.

W świetle możliwości współczesnej techniki rozpoznania i niszczenia należy dostrzegać ogromne trudności w realizacji założeń maskowania w systemie CTK, polegające przede wszystkim na tym, że:
- cele, które będą niszczone pierwszymi uderzeniami nuklearnymi mogą być wykryte i umiejscowione przez określenie dokładnych współrzędnych jeszcze w okresie pokoju gdyż w większości naniesione są one na normalnych mapach;

- będą to zwykle cele o dużych rozmiarach zajmujące dużą powierzchnię i o charakterze stacjonarnym;
- wykonywanie przedsięwzięć maskowania zakrojonych na szeroką skalę w okresie pokoju jest z różnych względów niemożliwe;
- powstaną poważne komplikacje w realizacji przedsięwzięć maskowania z chwilą wybuchu wojny, gdyż wówczas wyniknie wiele zadań, które trzeba będzie realizować w pierwszej kolejności angażując do tego celu wszystkie siły i środki /np. likwidacja skutków bmar/;
- - brak w siłach i środkach OTK odpowiednio przygotowanych i wyspecjalizowanych sił do maskowania.

W związku z tym wynika pytanie, czy w świetle przyjmowanych założeń doktrynalnych i tak ogromnych możliwości ogniowych nowej broni oraz możliwości współczesnych środków rozpoznania, od najprostszyc do sztucznych satelitów Ziemi - "prawdziwych oszpiegów w Kosmosie" oraz samej istoty i charakteru OTK będzie możliwe i potrzebne wykonywanie zadań maskowania. Wydaje się, że już na wstępie można twierdzić, że maskowanie powinno stać się poważnym elementem systemu OTK. Wszystko bowiem wskazuje na to, że możliwości współczesnej techniki rozpoznania i zniszczenia wcale nie wykluczają konieczności stosowania maskowania w OTK, przeciwnie zmuszają do jego stosowania na większą skalę w porównaniu z maskowaniem stosowanym na zapleczu podczas drugiej wojny światowej. Przy czym wzrastają obecnie wymagania w stosunku do zakresu, sposobów i środków maskowania. Spełnią one swoje zadania jedynie wówczas, gdy swoim poziomem będą dorównywać technice wykrywania nieprzyjaciela, gdy będą odpowiednio stosowane w ścisłym powiązaniu z innymi przedsięwzięciami OTK.

Oczywiste jest, że nie wszystkie obiekty znajdujące się na obszarze kraju będą maskowane. Ważne jest, aby w OTK określić powian system maskowania, który w poważny sposób zmniejszyłby skuteczność uderzeń ogniowych, działania grup specjalnych i desantów npla na obszarze kraju a równocześnie zwiększył skuteczność wykonywanych celów i zadań wewnętrznego frontu obrony.

Celem wykładu będzie zatem zapoznanie słuchaczy z podstawowymi zasadami organizacji i wykonania przedsięwzięć maskowania w systemie obrony kryterium kraju.

2. Rola i znaczenie maskowania w systemie OTK.

a/ Wyjaśnienie ogólnych pojęć maskowania w systemie OTK.

O ile maskowanie wykonywane przez wojska operacyjne jest nierozzerwalnie związane z konkretną sytuacją taktyczno-operacyjną i bojową, o tyle maskowanie stosowane na obszarze własnego kraju /zapleczu/ powinno być ściśle i nierozzerwalnie powiązane z ustaloną sytuacją ekonomiczno-polityczną, konkretnymi warunkami terenowymi, a przede wszystkim z koncepcją obrony terytorium kraju i życiem społeczeństwa na danym obszarze.

Maskowanie organizowane i prowadzone w systemie OTK będzie polegało bowiem na ukrywaniu na obszarze kraju obiektów o znaczeniu ekonomiczno-politycznym i taktyczno-operacyjnym oraz wprowadzeniu sił i środków rozpoznania nieprzyjaciela w błąd co do ich rozmieszczenia, faktycznego przeznaczenia, jak również na zamaskowaniu na terenie kraju działań sił i środków OTK, przegrupowania przez terytorium kraju wojsk operacyjnych, przewozów transportem kolejowym, kołowym, wodnym śródlądowym, morskim i lotniczym. Dotyczyć to będzie przede wszystkim tych oddziałów, sił i środków OTK oraz przewozów, które mogą stanowić dla nieprzyjaciela opłaczalne cele jądrowe lub tych, których obecność zdemaskuje inne ważne obiekty i przedsięwzięcia realizowane w systemie OTK. Poza tym niektóre formy maskowania mogą być stosowane przede wszystkim w celu utrudnienia działania grup specjalnych i desantów powietrznych /morskich/ nieprzyjaciela.

Biorąc pod uwagę charakter zadań OTK, właściwości działania wojsk OTK, sił i środków układu terytorialnego i funkcjonalnego, a także konieczność maskowania przegrupowania przez obszar kraju wojsk operacyjnych, maskowanie w systemie OTK można podzielić na maskowanie bezpośrednie i maskowanie operacyjne.

Celem maskowania bezpośredniego powinno być bezpośrednie ukrywanie obiektów, wojsk OTK, sił i środków układu terytorialnego oraz funkcjonalnego, wszelkich prac i działań związanych z realizacją zadań OTK na danym obszarze.

Maskowanie bezpośrednie powinno być prowadzone stale na każdym szczeblu, bez czekania na specjalne rozkazy i

zarządzenia wydawane przez odgórne ogniwa dowodzenia, kierowania i zarządzania. Maskowanie bezpośrednie o tyle winno być ciągle i wykonywane na codzien, że współczesna technika rozpoznania pozwala skutecznie wykryć i śledzić interesujące nieprzyjaciela obiekty, pozostając sama niezauważalna. Zasadniczym sposobem realizacji i maskowania bezpośredniego jest ukrywanie, które będzie polegało na przystosowaniu maskowanego obiektu lub działania do otaczającego tła i warunków terenowych lub cech /właściwości/ konkretnej sytuacji. Osiąga się to przez umiejętne wykorzystanie:

- naturalnych właściwości maskujących otaczającego terenu ;
- sztucznych masek ;
- farb ochronnych i specjalnych środków chemicznych ;
- warunków ograniczonej widoczności ;
- maskowania źródeł dźwięku i światła;
- maskowania dźwiękowego, świetlnego oraz ścisłego przestrzegania zachowania tajemnicy służbowej.

Należy podkreślić, że ukrywanie może występować równocześnie z maskowaniem operacyjnym. Ma ono poważny wpływ na realizację przedsięwzięć maskowania operacyjnego, bardzo często stanowiąc jego integralną część. Bez maskowania bezpośredniego trudno mówić o możliwości realizacji celów i zadań maskowania operacyjnego.

Maskowanie operacyjne obejmuje szeroki wachlarz różnych przedsięwzięć rozwiązywanych w systemie OTK dla osiągnięcia celów taktyczno-operacyjnych lub strategicznych. Przez pojęcie "maskowanie operacyjne" będziemy rozumieć szereg przedsięwzięć natury organizacyjno-wykonawczej i technicznej dotyczących ukrywania oraz wprowadzenia rozpoznania nieprzyjaciela w błąd co do istoty systemu OTK, rozmieszczenia, faktycznego przeznaczenia i znaczenia obiektów o znaczeniu ekonomiczno-politycznym lub taktyczno-operacyjnym rozmieszczonych na obszarze państwa a także co do przewozów /transportem kolejowym, kołowym, śródlądowym, morskim i lotniczym/ co do rozmieszczenia, działania sił i środków OTK.

Do zasadniczych sposobów maskowania operacyjnego należy zaliczyć :

- dezinformację ;
- maskowanie i mylenie radioelektroniczne ;
- pozorowanie ;

- ukrywanie.

Charakterystyczną cechą maskowania operacyjnego w systemie OTK jest to, że powinno ono być ściśle powiązane z maskowaniem operacyjnym realizowanym przez wojska operacyjne.

Dezinformacja polega na planowym i systematycznym rozprzestrzenianiu fałszywych wiadomości i dokumentów wprowadzając przez to przeciwnika w błąd co do faktycznego rozmieszczenia i charakteru obiektu, lub organizacji, co do rozmieszczenia oraz działania sił i środków OTK. Dezinformacja w systemie OTK może odegrać bardzo poważną rolę, zwłaszcza z tego względu, że można ją szeroko stosować w okresie pokoju.

Sposoby wykonywania zadań dezinformacji mogą być różne. Na przykład:

- rozpowszechnianie fałszywych wiadomości przez prasę, radio, telewizję i inne środki łączności ;
- rozpowszechnienie fałszywych dokumentów;
- inspirowanie.

Pozorowanie polega na sztucznym tworzeniu "obrazu" /obiekty, czynności, działania itp./, zbliżonego do rzeczywistego i osiąga się je przez :

- tworzenie /budowanie, urządzenie/ obiektów pozornych;
- stosowanie pozornych przedsięwzięć organizacyjnych lub pozornego działania zwykle specjalnie w tym celu wyznaczonymi siłami i środkami;
- deformowanie obiektów rzeczywistych.

Maskowanie i mylenie radioelektroniczne, polega na zorganizowanym i ułożonym w określony system wysyłaniu sygnałów impulsów pozornych i maskowaniu sygnałów rzeczywistych i na zastosowaniu urządzeń oddziałujących na radioelektronikę nieprzyjaciela w celu wprowadzenia go w błąd lub uniemożliwienia wykrycia określonych obiektów.

Ukrywanie w maskowaniu operacyjnym prowadzi się sposobami podobnymi do tych, które występują w maskowaniu bezpośrednim z tym, że siły przeznaczone do tego celu oraz zakres realizowanych przedsięwzięć będzie szerszy. Jego rola również będzie większa, gdyż m.in. ukrywanie będzie czynnikiem uniemożliwiającym w poważnej mierze przeciwnikowi wykrycie celów i obiektów dla wykonania na nie uderzeń bmar lub uderzeń ogniowych środkami klasycznymi.

b/ Maskowanie w systemie OTK jako element obrony przed bmar npla

Bezpośrednią przyczyną, która spowodowała zwiększenie roli i znaczenia przedsięwzięć maskowania w sztuce wojennej, było wyposażenie wojsk w nową broń, a zwłaszcza zwiększenie ich możliwości w zakresie donośności, celności i siły rażenia. Wejście na uzbrojenie wojsk lotnictwa nieporównanie zwiększyło zasięg skutecznego oddziaływania ogniowego na przeciwnika. Większość celów leżących w zasięgu samolotu bombowego mogło być zniszczonych lub skutecznie obezwładnionych.

Maskowanie stanowiło swego rodzaju najprostszą formę samoobrony przed niszczycielskim działaniem ognia. Najprostszym bowiem przedsięwzięciem, chroniącym zarówno przed kulą karabinową, pociskiem artyleryjskim, jak i bombą lotniczą, było ukrywanie - maskowanie.

Stosowanie maskowania - z jednej strony - zmniejszało możliwość uzyskania odpowiednich danych do wyboru opłacalnych celów, z drugiej zaś - utrudniało prowadzenie /wykonanie/ celnego ognia nawet w sytuacji, gdy cel /obiekt/ w ogólnym zarysie został przez nieprzyjaciela wykryty.

Rzecz charakterystyczna, że w okresie gdy alianci wzmogli naloty lotnictwa bombowego na terytorium Niemiec w maju 1942 r., hitlerowcy rozpoczęli rozwijać, i to na dość szeroką skalę, przedsięwzięcia maskowania na obszarze kraju. Budowali oni pozorne dzielnice miast, całe osiedla i poważne obiekty przemysłowe, węzły dróg, mosty, a także ukrywali obiekty poprzez zmianę pejzażu /obrazu/ terenu, maskowali zarys linii brzegowej na wybrzeżu morskim, charakterystycznych jezior, które mogły służyć lotnictwu jako doskonałe dozory do wyjścia na cel. W podobny sposób stosowano maskowanie i mylenie np. w obronie Moskwy i Leningradu.

W wielu wypadkach lotnictwo bombowe nieprzyjaciela wyrzucało tysiące ton bomb w próżnię na obiekty pozorne. Nieprzyjaciel liczył na to, że obiekty zostały zniszczone, podczas gdy dzięki maskowaniu unikały one zniszczenia lub obezwładnienia. Niejednokrotnie obiekty w czasie bombardowania lub po bombardowaniu upodabniano do obiektów zniszczonych. Wykonane lotnicze zdjęcia fotograficzne wykazywały, że obiekt został zniszczony, gdy w rzeczywistości on nadal funkcjonował.

Bardzo często obiekty zniszczone^{ne} upodabniano do normalnie działających, powtórnie ścigając lotnictwo do ich zniszczenia. Maskowanie o podobnym charakterze z powodzeniem stosowano podczas wojny w Korei.

We współczesnych warunkach możliwości zniszczenia lub obezwładnienia wykrytych celów /obiektów/ są ogromne. Zwłaszcza środki przenoszenia broni jądrowej i BSP lub chemicznych zapewniają dostarczanie śmiertelnych ładunków - i to z dużą precyzją - praktycznie do dowolnego punktu /rejonu/ znajdującego się poza linią frontu. Każdy zatem lub prawie każdy obiekt może być zniszczony, jeżeli zostanie wykryty i będzie stanowił cel opłacalny dla zniszczenia.

Stąd też ze zrozumiałych względów coraz większego znaczenia zarówno w wojskach operacyjnych, jak i w OTK nabiera obrona przed bronią masowego rażenia. Zapewnienie skutecznej obrony przed bronią masowego rażenia wywrze decydujący wpływ na możliwości pracy i walki na zapleczu oraz w zabezpieczeniu potrzeb dla wojsk operacyjnych realizujących front walki zewnętrznej.

Wydaje się, że w każdym przedsięwzięciu obrony przed bronią masowego rażenia powinien występować element maskowania.

Na przykład: cały system wykrywania, powiadamiania i alarmowania o możliwości wykonania przez nieprzyjaciela napadu bronią masowego rażenia powinien przestrzegać zasad maskowania, w przeciwnym wypadku zostanie wykryty przez przeciwnika i zniszczony lub zdezorganizowany.

Organa prowadzące rozpoznanie skażeń i zakażeń również będą realizować zadania maskowania, zwłaszcza bezpośredniego. Rozśrodkowanie zarówno obiektów przemysłowych, jak i ludności cywilnej powinno być prowadzone z uwzględnieniem przedsięwzięć maskowania. Niemal wszystkie organa oraz siły i środki przeznaczone do likwidacji skutków broni masowego rażenia, w swoich przedsięwzięciach powinny przestrzegać zasad maskowania.

Z powyższego wynika, że dążenie do zapewnienia warunków obrony przed bronią masowego rażenia powoduje konieczność wykonywania przedsięwzięć maskowania z tym, że przedsięwzięcia maskowania mogą stanowić element zabezpieczenia wszelkich prac, zamierzeń i przedsięwzięć obrony przed bronią masowego rażenia,

a także występować jako samodzielny element tej obrony. W tym wypadku w ramach maskowania, zwłaszcza operacyjnego należy tworzyć tzw. "pozorne cele atomowe" lub "pozorne obiekty", które spowodują, że śmiertelny ładunek jądrowy zostanie skierowany w "próżnię". Równocześnie należy z dużą uwagą maskować cele rzeczywiste, wprowadzając nieprzyjaciela w błąd co do ich faktycznego rozmieszczenia lub funkcjonowania.

Maskowanie zatem w zakresie opbmar na obszarze kraju dotyczyć będzie przede wszystkim :

- obiektów o znaczeniu ekonomiczno-obronnym i administracyjno-politycznym;
- rozmieszczenia i działania sił i środków OTK oraz przegrupowujących się lub rozmieszczonych na obszarze kraju wojsk operacyjnych ;
- dużych skupisk ludności cywilnej.

Oczywiście nie można wyolbrzymiać roli i znaczenia maskowania w obronie przed bronią masowego rażenia. Ścisła jednak więź wszelkich poczynań związanych z zachowaniem warunków obrony przed bronią masowego rażenia z przedsięwzięciami maskowania powinna przyczynić się wydatnie do poważnego zmniejszenia strat od uderzeń bronią masowego rażenia nieprzyjaciela, a także zmusić go do wykonania śmiertelnych uderzeń /na cele, obiekty pozorne/ lub w ogóle do zaniechania ich wykonywania, ze względu na "brak" /nie zostały wykryte/ opłacalnych obiektów /celów/.

Maskowanie, chociaż na pewno nie może dać trwałej ochrony przed zniszczeniem, mimo to pozwoli zmniejszyć w poważnym stopniu skuteczność działania organów rozpoznania nieprzyjaciela, a tym samym ograniczy wykonywanie uderzeń bronią masowego rażenia na określone obiekty, a nawet miasta. Będzie to istotny element skutecznej obrony przed tą bronią.

c/ Psychologiczna strona maskowania w systemie OTK

Podczas wykonywania przedsięwzięć maskowania, należy uwzględniać stronę psychologiczną tych przedsięwzięć zarówno w odniesieniu do nieprzyjaciela, jak też do własnego społeczeństwa oraz w odniesieniu do sił i środków OTK.

Przedsięwzięcia maskowania powinny zachowywać i uwzględniać pewien logiczny ciąg rozwoju wydarzeń i poszczególnych - najbardziej

charakterystycznych - sytuacji, które nieprzyjaciel już poznał lub może dojść do pewnych wniosków, w oparciu o wszechstronną ocenę ogólnie mu dostępnych danych.

Należy liczyć się z tym, że nieprzyjaciel wiąże z faktycznie znaną sytuacją pewne perspektywy zmian i jej rozwoju, tym bardziej, że w sytuacji OTK ma on sprawę ułatwioną, gdyż będzie działał przeciwko obiektom, które w większości są powszechnie znane, znajdują się na mapach i są sprawdzane przez pracowników wywiadu. W związku z tym problem maskowania w systemie OTK jest szczególnie trudny, należy zatem w oparciu o sytuację faktyczną i znajomość psychiki nieprzyjaciela podsuwać mu takie sytuacje, które będą nosiły wszelkie cechy sytuacji rzeczywistych. Sytuacja fałszywa powinna być podobna lub zbliżona do sytuacji, którą można wydedukować w oparciu o znajomość naszego kraju z okresu pokoju.

Podczas organizacji i wykonywania przedsięwzięć maskowania należy uważać, aby fikcja nie przerastała rzeczywistości, a raczej wpływała z niej i myliła; fikcja w maskowaniu powinna bowiem tłumaczyć się rzeczywistością, a rzeczywistość powinna się tłumaczyć sytuacją wynikającą z maskowania.

Oczywiście, jeśli chcemy sugestywnie oddziaływać na psychikę nieprzyjaciela, niezbędna jest nam znajomość praw psychicznego oddziaływania oraz właściwe zrozumienie procesów psychicznych, które mogą cechować :

- a/ zwiadowców nieprzyjaciela, lub osoby organizujące, prowadzące, oceniające i bezpośrednio przekazujące dane o sytuacji na obszarze kraju, zarówno w okresie pokoju, jak i podczas wojny;
- b/ dowódców, oficerów sztabu, którzy w oparciu o zebrane z różnych źródeł dane /z okresu pokoju i z chwilą rozpoczęcia wojny/ oceniają je i pobierają odpowiednie decyzje, zwłaszcza w zakresie planowania i wykonania uderzeń nuklearnych.

Organizując i realizując przedsięwzięcia maskowania należy również brać pod uwagę realnie istniejące możliwości rozpoznania nieprzyjaciela, przewidzieć w jakim kierunku skieruje on swój wysiłek, aby ustalić to, co będzie dla niego najistotniejsze w zakresie: -istoty, charakteru i znaczenia poszczególnych obiektów na terenie kraju;

- istoty i zakresu wykonywanych na obszarze kraju poszczególnych zadań OTK;
- możliwości przegrupowania wojsk operacyjnych własnych i tranzytu przez obszar kraju wojsk sojusznicznych.

Oprócz znajomości psychiki nieprzyjaciela, podczas wykonywania poszczególnych przedsięwzięć maskowania należy brać również pod uwagę psychiczne oddziaływanie maskowania na siły i środki OTK oraz na społeczeństwo. Przedsięwzięcia maskowania powinny wpływać na wzrost morale, zarówno wojsk OTK sił układu terytorialnego i funkcjonalnego, jak i na morale społeczeństwa. Wykonanie uderzeń nuklearnych "w próżnię" - na obiekty np. pozorne na pewno wpłynie poważnie na podniesienie morale, zwiększy zaufanie do wykonawców tych przedsięwzięć. Da to również zwiększenie zaufania do samego maskowania, poprzez które ^{można} uniknąć poważnych zniszczeń, co będzie stanowiło poważny bodziec do rozwijania, doskonalenia form i sposobów maskowania.

Tezę tę w pełni potwierdzają doświadczenia wojenne zwłaszcza szeroko znane w wojskach operacyjnych, chociaż w maskowaniu na zapleczu również jest wiele pouczających przykładów. /Leningrad, Moskwa, Hamburg, Berlin, obiekty znajdujące się w południowej części Anglii i inne/. Skutecznie wykonane przedsięwzięcia maskowania będą również deprymująco wpływać na nieprzyjaciela, skoro bowiem przeciwnik przekona się, że jego ładunki jądrowe nie wyrządziły nam oczekiwanej przez niego szkody, to w przyszłych poczynaniach będzie ostrożniejszy, może stracić zaufanie do własnych organów rozpoznania, a do jego decyzji będzie wkradać się element niepewności i chwiejności, co ma poważne znaczenie przy konieczności szybkiego decydowania się na takie lub inne przedsięwzięcia.

Uwzględniane¹ zatem strony psychologicznej w przedsięwzięciach maskowania niewątpliwie zwiększy jego skuteczność podczas wykonywania poszczególnych zadań OTK.

3. OGÓLNE ZASADY MASKOWANIA W SYSTEMIE OTK

a/ Możliwości rozpoznania nieprzyjaciela i jego wpływ na maskowanie w systemie OTK

Pomiędzy rozpoznaniem a maskowaniem istnieje ścisła zależność, maskujemy bowiem przede wszystkim po to, ażeby unieвозмоżliwić nieprzyjacielowi wykrycie określonych obiektów lub wprowadzić rozpoznanie przeciwnika w błąd co do faktycznie istniejącej rzeczywistości. Im większymi możliwościami rozpoznania dysponuje nieprzyjaciel, tym doskonalsze powinny być środki, które będą obniżać wyniki rozpoznania.

Na przestrzeni historii wojen, siły i środki rozpoznania rozwijały się przede wszystkim w kierunku wykrywania na korzyść wojsk operacyjnych. W miarę jednak uzależnienia się tych wojsk od możliwości kraju, rozpoznanie skierowane zostało również na wykrywanie ważnych obiektów o znaczeniu wojskowo-ekonomicznym znajdujących się na zapleczu walczących stron. Przesuwanie się ciężaru wojny z tradycyjnego frontu na zaplecze zmuszało coraz bardziej do zwiększania możliwości i zasięgu rozpoznania dla objęcia nim całego terytorium kraju nieprzyjaciela, powodując tym samym wzrost zakresu maskowania. Możliwości środków rozpoznania, które mogą skutecznie prowadzić rozpoznanie na obszarze całego kraju we współczesnych warunkach są ogromne, i można twierdzić, że niewspółmiernie wyprzedziły one w swoim rozwoju środki i możliwości maskowania. Ze względu na specyfikę OTK, należy przyjmować, że w dalszym ciągu poważnym elementem rozpoznania nieprzyjaciela prowadzonego na obszarze kraju będzie rozpoznanie agenturalne, które prowadzone jest już w okresie pokoju. Obok rozpoznania agenturalnego, przed którym szczególnie trudno jest maskować, należy pamiętać o ogromnym rozwoju technicznych środków rozpoznania, którymi nieprzyjaciel może rozpoznawać w okresie pokoju.

Obecnie podejmowane są na Zachodzie ogromne wysiłki w kierunku doskonalenia dla celów rozpoznania systemu satelitów. Na przykład w 1962 r. Stany Zjednoczone wprowadziły na orbitę okołoziemską 29 sztucznych satelitów Ziemi, przeznaczonych do wykonywania zadań wojskowych. Jest to dwukrotnie większa ilość satelitów niż satelitów wysłanych przez USA dla celów naukowo-badawczych, które być może nie są związane bezpośrednio z celami

wojskowymi. Do Satelitów wyraźnie służącym celom wojskowym można zaliczyć takie, jak : "Discoverer", "Midas" i "Samos".

"Stworzenie systemu ciągłej obserwacji całego globu ziemskiego drogą fotograficzną mogą zapewnić sztuczne satelity "Samos" /surveillance and Missile observation Satellite/ - prawdziwe szpiegi w Kosmosie. Wyposażenie ich ma pozwolić na przesyłanie na Ziemię bardzo dokładnych obrazów telewizyjnych; mogą one podobno wykryć obiekty ziemskie o średnicy 2 m z odległości 500 km. Amerykanie mają zamiar zapewnić pokrycie całej kuli ziemskiej sześcioma tego typu satelitami pracującymi jednocześnie na orbicie polarnej, która daje możliwości obserwacji większych partii globu ziemskiego niż orbita równikowa".^{x/}

Według poglądów specjalistów zachodnich, satelity retransmisyjne "Telstar" i "Relay" mogą być również wykorzystywane do zadań rozpoznania wojskowego.

Możliwość szerokiego wykorzystania systemu satelitów do prowadzenia rozpoznania /telewizyjnego i fotograficznego/ zarówno w okresie pokoju, jak i z chwilą wybuchu wojny, niewątpliwie bardzo poważnie komplikuje problem maskowania w systemie OTK, dlatego też, zarówno podczas planowania, jak i realizacji przedsięwzięć maskowania należy w pełni ten system uwzględnić.

Obok rozpoznania przy pomocy systemu satelitarnego, duże możliwości rysują się obecnie przed strategicznym rozpoznaniem lotniczym, wyposażonym w najnowocześniejsze środki wykrywania /radiolokacja, urządzenia telewizyjne, aparatura fotograficzna do wykonywania zdjęć dziennych i nocnych, aparatura pracująca w podczerwieni/. Na przykład angielski samolot rozpoznawczy "... wyposażony jest w nowoczesne urządzenia radarowe do zdjęć kartograficznych. Za pomocą tych urządzeń podczas jednego lotu można sfotografować całe Morze Śródziemne w sposób umożliwiający zidentyfikowanie wszystkich okrętów znajdujących się na morzu. Poza tym jeden lot czterech samolotów tego typu wystarczy do przeprowadzenia rozpoznania lotniczego na obszarze wielkości Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej."^{xx/}

x/ Wg art. Józefa Kołodziejskiego pt. "Satelity amerykańskie na usługach wojska" Z.W. nr 211 z 5.9.1962 r.

xx/ Wg WPZ nr 6 z 1959 r. str. 46.

Należy również uwzględnić szybki rozwój i coraz większe doskonalenie systemu rozpoznania radiolokacyjnego zarówno naziemnego, powietrznego, jak i z okrętów /świadczy o tym rozwój rozpoznania radiolokacyjnego wojsk NATO na ZTDW/. Na obszar naszego kraju skierowaną będzie głównie rozpoznanie z powietrza, a wzdłuż wybrzeża morskiego rozpoznanie od strony morza. Należy również liczyć się z możliwością prowadzenia rozpoznania na obszarze kraju przez grupy specjalne lub przez specjalnie przygotowywane grupy dywersyjno-rozpoznawcze.

Do zwiększenia możliwości współczesnych środków rozpoznania, przyczyni się również zastosowanie maszyn matematycznych i elektronowych. System tych maszyn niewątpliwie ułatwia szybkie kojarzenie często oderwanych, wykrytych przez rozpoznanie faktów w jakiś jeden obraz, który przy porównaniu z danymi faktycznymi, pozwoli z dużym prawdopodobieństwem ustalić rzeczywistość lub fałszywość uzyskanych danych.

Ze względu na ogromne możliwości współczesnego rozpoznania zarysowują się ogromne trudności przed maskowaniem. Oczywiście niesłuszne byłoby twierdzenie, iż możliwości rozpoznania przekreślają przedsięwzięcia maskowania, nie ma bowiem idealnych środków rozpoznania, ponieważ obok zalet występują w nich cechy ujemne, które nie tylko można wykorzystać w maskowaniu, lecz także poważnie spotęgować.

Warunkiem ukrycia własnej rzeczywistości i wprowadzenia w błąd środków i sił rozpoznania nieprzyjaciela jest poznanie ich taktyczno-technicznych właściwości, ich dodatnich i ujemnych stron, a także zaostrzenie i zwiększenie wymagań stawianych przed maskowaniem w systemie OTK.

b/ Cele i zadania maskowania w systemie OTK

Cele i zadania maskowania uzależnione są od :

- celu i zadań OTK na danym obszarze;
- właściwości maskowanego obiektu lub działania;
- rodzaju maskowania /bezpośrednie, operacyjne/ ;
- możliwości sił i środków przeznaczonych do wykonania przedsięwzięć maskowania i szczebla organizacyjnego OTK, który będzie realizował dane przedsięwzięcia ;

- czasu przeznaczanego na realizację przedsięwzięć maskowania;
- konkretnych warunków terenowych, sytuacji, charakteru oddziaływania i możliwości środków rozpoznania nieprzyjaciela.

Wynika stąd, że trudno jest przedstawić cele i zadania maskowania, które odpowiadałyby każdej sytuacji i pasowałyby do wszystkich warunków. W oparciu jednak o podstawowe zadania i przedstawione właściwości OTK, można sformułować niektóre cele i zadania maskowania w systemie OTK.

Wspólną cechą celu i zadań maskowania jest ich bardzo ściśle powiązanie z celami i zadaniami OTK realizowanymi na danym obszarze. Cel i zadania maskowania powinny być przeciwnie celom i zadaniom rozpoznania nieprzyjaciela i jego zamiarowi zniszczenia lub obezwładnienia określonych obiektów /celów/ znajdujących się na obszarze kraju. Nieprzyjaciel będzie w pierwszej kolejności dążył do wykrycia, a następnie zniszczenia tych obiektów, lub sił i środków, które będą decydowały :

- o sile i zawartości frontu obrony wewnętrznej i zapewniać sprawne funkcjonowanie systemu OTK ;
- o możliwości przegrupowania wojsk operacyjnych własnych i tranzytu przez obszar kraju, wojsk sojusznicznych, a także funkcjonowaniu całego systemu zabezpieczenia frontu walki zewnętrznej przez zaplecze.

Ogólnym celem maskowania w systemie OTK będzie ukrywanie obiektów o znaczeniu ekonomiczno-politycznym i taktyczno-operacyjnym oraz wprowadzanie w błąd rozpoznania nieprzyjaciela co do ich rozmieszczenia, faktycznego przeznaczenia, znaczenia i możliwości oraz zamaskowanie na terenie kraju rozmieszczenia i działania sił OTK, wojsk operacyjnych, lotnisk, węzłów dróg i mostów, przewozów transportem kolejowym, kołowym, wodnym /śródlądowym i morskim/ i także lotniczym. W zależności od szczebla organizacyjnego i w oparciu o ogólny cel maskowania, mogą być precyzowane cele szczegółowe. Poza tym mogą być precyzowane oddzielnie cele dla maskowania bezpośredniego i oddzielnie dla maskowania operacyjnego, najczęściej jednak z celu maskowania operacyjnego będzie wynikał cel i zakres maskowania bezpośredniego.

Cel ogólny lub cele szczegółowe stanowią zwykle podstawę do sprecyzowania konkretnych zadań maskowania, które mogą być różnorodne. Zadania maskowania w systemie OTK mogą dotyczyć:

1. Maskowanie przyjętego systemu OTK lub jedynie określonej jego części pewnych elementów składowych.
2. Wprowadzenie nieprzyjaciela w błąd co do istotnego charakteru produkcji, poszczególnych zakładów i przedsiębiorstw produkcyjnych, zasięgu kooperacji, zapasów i składów surowców, magazynów, itp.
3. Ukrywania przed nieprzyjacielem najbardziej newralgicznych punktów w produkcji i energetyce.
4. Maskowania obiektów stałych : fabryki,dzielnice miast, lotniska, bazy i składy żywnościowe.
5. Maskowania obiektów komunikacyjnych : węzły dróg, punkty przeładunkowe, mosty i przeprawy, porty i przystanie.
6. Maskowania taboru kolejowego, kołowego, rzeczno i morskigo.
7. Maskowania przewozów transportem kolejowym, kołowym, wodnym i lotniczym zarówno gospodarczych jak i wojskowych.
8. Maskowania rozmieszczenia wojsk operacyjnych na terenie kraju, wojsk OTK, sił i środków układu terytorialnego i funkcjonalnego oraz wszelkich baz i składów.
9. Maskowania przegrupowania własnych wojsk operacyjnych i tranzytu wojsk sojuszniczych.
10. Maskowania działań wojsk OTK, sił i środków układu terytorialnego i funkcjonalnego:
 - a/ w operacji przeciwnuklearnej;
 - b/ w operacji przeciwdwersyjnej;
 - c/ w operacji przeciwdesantowej.
11. Maskowania przedsięwzięć związanych z doprowadzeniem do stanu pełnej gotowości bojowej wojsk operacyjnych oraz sił i środków OTK.
12. Maskowania stanowisk i punktów dowodzenia kierowania i zarządzania.

Przedstawione jedynie niektóre ogólne zadania maskowania wskazują na to, że nie wszystkie one będą realizowane jednocześnie i na całym obszarze kraju. W zależności od konkretnej sytuacji, warunków, potrzeb i istniejących możliwości mogą być wykonane tylko niektóre zadania, niezbędne do osiągnięcia konkretnego celu i zadań OTK na danym obszarze przez poszczególne ogniwa organizacyjne.

c/ Wymagania w stosunku do maskowania w systemie OTK

Przy rozpatrywaniu wymagań w stosunku do maskowania należy uwzględniać m.in. takie czynniki jak :

- cel, zadania i zamiar OTK realizowany na danym obszarze lub przez określone ogniwa organizacyjne OTK ;
- możliwości sił i środków rozpoznania nieprzyjaciela;
- konkretne warunki położenia maskowanego obiektu /czynności, działania/ i jego charakter w systemie OTK ;
- stopień "ujawniania" maskowanego obiektu przed nieprzyjacielem a nawet przed ludnością cywilną /dane uzyskane przez npla z okresu pokoju, mapa, prasa, opis geograficzny, itp./;
- cel jaki się stawia przed danym przedsięwzięciem maskowania i czas jego wykonania /okres pokoju, stany zagrożenia lub okres wojny/;
- możliwości wydzielenia określonej ilości sił i środków do wykonania poszczególnych przedsięwzięć maskowania;
- właściwości terenu¹ i środowiska demograficznego, w którym znajduje się maskowany obiekt, lub będzie wykonywane określone działanie i przedsięwzięcia maskowania.

Przedstawione czynniki w poważny sposób wpływają na zmienny charakter wymagań w stosunku do maskowania w systemie OTK, które jednak należy uwzględniać zarówno podczas planowania, jak i w czasie realizacji poszczególnych przedsięwzięć maskowniczych.

Podstawowym wymaganiem w zakresie maskowania na obszarze kraju jest właściwe i realne określenie co, gdzie i w jaki sposób należy zamaskować; czy dane przedsięwzięcie jest konieczne, jaki cel zostanie osiągnięty poprzez zrealizowanie takiego lub innego przedsięwzięcia maskowania w ramach ogólnego systemu OTK. Ze względu na charakter OTK i warunki w jakich może zaistnieć przyszły konflikt zbrojny jest absolutnie pewne, że maskowanie będzie dotyczyło jedynie określonych obiektów lub określonych działań na obszarze kraju, gdyż objęcie maskowaniem wszystkiego jest niemożliwe i nie potrzebne. Jeżeli będzie się dążyło do maskowania powszechnego w ramach systemu OTK, wówczas nie osiągnie się żadnych pozytywnych wyników. Maskowanie może stać się niepotrzebną stratą sił i środków oraz czasu a także ^{może} stanowić element demaskujący. Przede wszystkim należy określić te obiekty na obszarze kraju i te przedsięwzięcia lub działania, które mogą budzić największe zainteresowania rozpoznania /wywiadu/ nieprzyjaciela,

które stanowią najbardziej opłacalne cele do wykonania uderzeń nuklearnych.

W związku z tym należy określić główny wysiłek w zakresie maskowania i sposób jego realizacji, jakim sposobem dane zamierzenia maskowania mogą być osiągnięte i jakie będą ich skutki /"ekonomiczna" opłacalność/.

Należy pamiętać, że maskowanie powinno służyć pewniejszemu i skuteczniejszemu osiągnięciu celu i zadań OTK.

Wynika stąd konieczność bardzo ścisłego powiązania przedsięwzięć maskowania z konkretnymi przedsięwzięciami operacyjno-taktycznymi OTK, realizowanymi przez wojska OTK, siły i środki układu terytorialnego oraz funkcjonalnego. Przedsięwzięcia zatem maskowania powinny być realizowane już w okresie pokoju, a ich realizacja powinna przebiegać równoległe z innymi zamierzeniami obronnymi w zakresie OTK.

Na przykład w NRF zaleca się ażeby przy budowaniu nowych obiektów przemysłowych uwzględniać podstawowe wymagania w zakresie maskowania, zarówno z punktu widzenia ich lokalizacji, konstrukcji poszczególnych budowli, jak i "przeprowadzania rekonesansu z powietrza"^{x/}.

Jednym z niezmiernie ważnych wymagań w zakresie maskowania jest jego wiarygodność. Oznacza to, że sytuacja wytworzona przez maskowanie powinna posiadać wszelkie cechy realności. Wynika, stąd, że dane uzyskane przez nieprzyjaciela po zamaskowaniu obiektów powinny być zbliżone do danych rzeczywistych, którymi przeciwnik może ewentualnie już dysponować, lub które może stosunkowo łatwo uzyskać. Wiarygodność maskowania uzyskuje się również poprzez jednoczesne oddziaływanie na wszystkie środki rozpoznania nieprzyjaciela, zarówno te, które działają już w okresie pokoju, jak też te które wejdą do działania z chwilą rozpoczęcia wojny.

Wiarygodność maskowania jest ściśle związana z jego ciągłością, która polega na stosowaniu różnorodnych przedsięwzięć maskowniczych, rozłożonych odpowiednio w czasie i przestrzeni. Prace w zakresie maskowania powinny być prowadzone równoległe z określonymi pracami obronnymi na terenie kraju czy z działaniami sił i środków OTK lub przewidywanym zamiarem przegrupowania wojsk
x/ Wg E.Hampe, "Strategia grażdzańskiej oborony" Wyd.Izd.Inostr.
Liter. Moskwa 1958 r. s. 87.

operacyjnych. Poza tym, ażeby zapewnić ciągłość i stworzyć pozory rzeczywistości w poczynaniach maskowania, należy dążyć do ciągłego doskonalenia jego form, sposobów i metod, pamiętać, że nawet najdoskonalszy, lecz stale - lub ^{zbyt} długo - stosowany jeden i ten sam sposób maskowania może bardzo szybko zostać wykryty i doprowadzić do zdemaskowania całości zamiaru maskowania, a nawet przyjętego systemu obrony ludła danego obszaru.

Ażeby orientować się o wpływie ^{maskowania} na poczynaniach nieprzyjaciela należy poszczególne przedsięwzięcia systematycznie kontrolować /rozpoznawać/.

Właściwie prowadzona kontrola maskowania w poważnym stopniu umożliwi przestrzeganie dyscypliny maskowania, a także zachowania tajemnicy w zakresie obronności państwa.

Ze względu na charakter współczesnej wojny i podstawowe założenia OTK, przedsięwzięcia maskowania wykonywane w okresie zagrożenia lub z chwilą wybuchu wojny powinny być proste, nie wymagające dużego nakładu sił i środków a także winny być wykonywane w niezwykle ograniczonym czasie. W związku z tym w maskowaniu należy w maksymalny sposób wykorzystywać naturalne warunki maskujące terenu i sytuacji, a także określone działania sił i środków OTK.

Oprócz wymienionych wymagań w konkretnej sytuacji i konkretnych warunkach mogą wystąpić i powinny być konsekwentnie przestrzegane inne wymagania, które w poważnej mierze uzależnione będą od celów i zadań maskowania.

d/ Podział kompetencji poszczególnych szczebli dowodzenia, kierowania i zarządzania OTK w zakresie maskowania.

Organizacja i realizacja zadań maskowania jest niezwykle skomplikowana, gdyż powinna uwzględniać :

- trzy różne układy : wojska OTK, występujące w dziale militarnym, układ terytorialny o ogromnym zróżnicowaniu i odrębnych właściwościach poszczególnych województw, w każdym zaś województwie specyfikę powiatów i poszczególnych obiektów; układ funkcjonalny, reprezentowany przez różne działy, w których występują z kolei odrębne resorty, mające swoje obiekty rozrzucone na obszarze całego kraju;
- konieczność realizacji lub zapoczątkowania realizacji poszczególnych zadań maskowania już w okresie pokoju i przygotowanie określonych przedsięwzięć maskowania do ich wykonania w okresie zagrożenia i z chwilą wybuchu wojny.

W tych warunkach szczególnego znaczenia nabiera właściwe i prawidłowe rozstrzygnięcie podstawowych problemów, organizacyjnych maskowania, do których można zaliczyć :

- sprecyzowanie celu maskowania;
- określenie zakresu i wytypowanie obiektów podlegających maskowaniu;
- wypracowanie zamiaru i decyzji o maskowaniu;
- określenie czasu i stopnia wykonania poszczególnych zamierzeń maskowania w okresie pokoju, podczas stanu podwyższonej gotowości obronnej państwa, stanu bezpośredniego zagrożenia i z chwilą wybuchu wojny;
- określenie kto i w jakim stopniu jest odpowiedzialny za maskowanie oraz wyznaczenie odpowiednich sił i środków przeznaczonych do wykonania przedsięwzięć maskowania;
- sprecyzowanie sposobu wykonania /realizacji/ przedsięwzięć maskowania;
- zapewnienie warunków ciągłości przedsięwzięć maskowania i zachowania jego podstawowych wymagań;
- ustalenie sił i środków oraz sposobów kontroli przedsięwzięć maskowania.

Niemal wszystkie wymienione problemy występują w zasadzie na żadnym szczeblu organizacyjnym OTK z tym, że ich zakres będzie różny.

Wydaje się, że podobnie jak w wojskach operacyjnych, organizacja maskowania operacyjnego w systemie OTK powinna być scentralizowana. Dotyczy to szczególnie przedsięwzięć realizowanych w okresie pokoju. Pozwoli to na bardziej skuteczne oddziaływanie na system rozpoznania nieprzyjaciela /wywiad w okresie pokoju/ i racjonalne wykorzystywanie sił i środków maskowania.

W tym celu Sztab Generalny, jako sekretariat KOK, powinien określać ogólny cel, zadania i zamiar maskowania na obszarze kraju, wynikający z ogólnego zamiaru obrony terytorium kraju realizowanego w okresie pokoju, w poszczególnych okresach zagrożenia i podczas wojny.

Cel i zadania maskowania powinny dotyczyć poszczególnych działów, a niekiedy nawet poszczególnych resortów i obiektów oraz układu terytorialnego.

W oparciu o ogólne cele i zadania maskowania lub sprecyzowany zamiar maskowania, działy lub resorty określają zakres i wskażą obiekty podlegające maskowaniu.

Dowództwa okręgów wojskowych i wojewódzkie komitety obrony /WSZW/ w podobny sposób określają obiekty podlegające maskowaniu na swoim obszarze, uzgadniając poszczególne przedsięwzięcia z resortami /działami/, których obiekty znajdują się na ich terenie.

Oprócz zadań lub konkretnych obiektów wskazanych przez Sztab Generalny OW i WSZW mogą określić swoje obiekty, które powinny podlegać maskowaniu ze względu na potrzeby OTK na ich obszarze. Decyzja dotycząca maskowania sił i środków OTK /wojsk OTK, sił układu terytorialnego i funkcjonalnego/ wypracowywana jest przez dowódców poszczególnych jednostek tych sił w zależności od ogólnego zamiaru maskowania na tym szczeblu, na którym te siły występują i w zależności od przewidywanego charakteru działania tych sił przy wykonywaniu określonych zadań OTK.

Wypracowanie decyzji o maskowaniu oraz określenie sposobu jej wykonania powinno być bardzo ściśle związane z decyzją i przedsięwzięciami OTK realizowanymi przez poszczególne ogniwa organizacyjne.

W związku z tym na każdym szczeblu dowodzenia, kierowania i zarządzania, równocześnie z wypracowaniem decyzji do obrony terytorium kraju, należy wypracowywać decyzję o maskowaniu, przy czym wnioski do decyzji o maskowaniu powinny wypływać z poszczególnych elementów analizy zadania i oceny położenia prowadzonej przez dany szczebel organizacyjny OTK. Uwzględniać przy tym należy potrzeby i realne możliwości wykonania poszczególnych przedsięwzięć maskowania i czas /okres/.

W decyzji o maskowaniu należy ujmować :

cel, zadania i główny wysiłek maskowania bezpośredniego i operacyjnego;

przedsięwzięcia obejmujące realizację celów i zadań maskowania w okresie pokoju, podczas stanu podwyższonej gotowości obronnej państwa, bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa i z chwilą wybuchu wojny;

siły i środki przeznaczone do realizacji zadań maskowania;
czas wykonywania poszczególnych przedsięwzięć maskowania;
powiązanie maskowania w systemie OTK z maskowaniem wojsk operacyjnych i przeciwdziałaniem radioelektronicznym ;

- kto i w jakim zakresie jest odpowiedzialny za realizację poszczególnych przedsięwzięć maskowania;
- sposób kontroli przedsięwzięć maskowania.

Decyzja o maskowaniu stanowi z kolei podstawę do planowania maskowania oraz postawienia zadania wykonawcom. Ze względu na zachowanie tajemnicy i zwiększenie szybkości wykonania, niektóre zadania maskowania mogą być postawione bezpośrednio wykonawcom, niezależnie od szczebla organizacyjnego, często bez wyjawiania im istoty i celu takiego lub innego przedsięwzięcia.

Oznacza to, że w wielu wypadkach wykonawcy mogą realizować zadania maskowania nie wiedząc, iż są one związane z maskowaniem.

c/ Planowanie maskowania w systemie OTK

Planowanie maskowania powinno odbywać się równolegle z planowaniem OTK na danym obszarze lub przez dany dział /resort/. Planowanie maskowania uzgadnia się ściśle z planem przeciwdziałania radioelektronicznego, przede wszystkim zaś w zakresie :

- przeciwdziałania radiowego i radiolokacyjnego;
- " " - radionawigacyjnego;
- " " - teletetrycznego.

Ze względu na specyfikę maskowania w systemie OTK, w wielu wypadkach przeciwdziałanie radioelektroniczne będzie bardzo ściśle powiązane z przedsięwzięciami maskowania, a nawet niektóre szczeble organizacyjne będą realizować oba przedsięwzięcia równocześnie.

W zależności od zakresu maskowania, może być sporządzany oddzielny dokument - plan maskowania - który będzie załącznikiem do planu obrony, albo też treść planu maskowania może być przedst. w planie obrony np. OW, WKO, PKO, obiektu itp.

Zaletą połączenia planu maskowania z planem obrony jest to, że w ten sposób zmniejsza się ilość dokumentów opracowywanych przez sztaby, a każda zmiana planu obrony, niejako zmusza do korekty /uzupełnienia/ przedsięwzięć maskowania.

We wszystkich wypadkach treść planu maskowania powinna ulegać zmianie wraz ze zmianą planu OTK lub zmianą konkretnej sytuacji.

Niezależnie od graficznego lub opisowego opracowania planu maskowania /względnie wyrażenia jego treści w planie obrony/ należy przedstawić :

1. cel i zamiar /decyzja/ maskowania;
2. skład sił i środków wyznaczonych do wykonywania przedsięwzięć maskowania;
3. okres, w którym wykonuje się poszczególne przedsięwzięcia maskowania:
 - a/ okres pokoju;
 - b/ stan podwyższonej gotowości obronnej państwa;
 - c/ stan bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
 - d/okres wojny.
4. zamierzenia maskowania lub wyszczególnienie maskowanych obiektów lub działania;
5. przedsięwzięcia /sposoby/ maskowania wykonywane przez :
 - a/ wojska OTK;
 - b/ siły i środki układu funkcjonalnego;
 - c/ siły i środki układu terytorialnego;
 - d/ wojska operacyjne;
6. kto organizuje, kieruje i kto jest odpowiedzialny za wykonanie poszczególnych przedsięwzięć maskowania;
7. terminy rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych przedsięwzięć maskowania;
8. kontrola przedsięwzięć maskowania.

4. WYKONANIE NIEKTORYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ MASKOWANIA OPERACYJNEGO

W SYSTEMIE OTK

Wykonanie przedsięwzięć maskowania w systemie OTK

w poważnej mierze zależy od :

- celu, zadań i zakresu maskowania;
- okresu, w którym się wykonuje przedsięwzięcia maskowania /okres pokoju, stan podwyższonej gotowości obronnej państwa, stan bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa państwa, okres wojny/;
- czasu i sił przeznaczonych do realizacji przedsięwzięć maskowania;
- szczebla organizacyjnego OTK, który realizuje zadania maskowania;
- warunków lokalnych, w których realizowane są przedsięwzięcia maskowania.

Niezależnie od obiektywnie lub subiektywnie istniejących trudności, konieczne jest właściwe określenie sposobów realizacji przedsięwzięć maskowania bezpośredniego i operacyjnego, z podaniem głównego sposobu, który powinien rzutować na wykonanie pozostałych sposobów maskowania.

a/ DEZINFORMACJA. Wydaje się, że najbardziej korzystnym sposobem maskowania w systemie OTK będzie dezinformacja, zwłaszcza prowadzona w okresie pokoju i w okresie zagrożenia. Zwiększenie roli i znaczenia dezinformacji w maskowaniu, należy tłumaczyć następującymi czynnikami:

- dezinformacja może najbardziej skutecznie i sugestywnie oddziaływać na najbardziej doskonały system rozpoznania nieprzyjaciela w okresie pokoju na wywiad nieprzyjaciela przy minimalnym zaangażowaniu sił własnych;
- dezinformacja może objąć najważniejsze problemy obronności dotyczące zarówno wojsk operacyjnych, jak i systemu OTK;
- poprzez dezinformację najłatwiej wykryć główne kierunki i obiekty zainteresowania organów rozpoznania nieprzyjaciela/wywiadu/;
- wiarygodność innych sposobów maskowania realizowanych na obszarze kraju w poważny sposób uzależniona jest od odpowiednio prowadzonej dezinformacji;
- realizacja przedsięwzięć w zakresie dezinformacji pozwala zachować wysoki stopień centralizację kierownictwa i wykonawców.

Wymienione czynniki w poważny sposób przyczyniły się do tego, że w przeszłości, zwłaszcza w okresie pokoju dezinformacja stanowiła podstawową formę maskowania /agresją hitlerowska na Polskę, uderzenie w 1940 r. na Francję i w 1941 r. na ZSRR, uderzenie Japończyków na PEARL HARBOR.

Podstawowym celem dezinformacji będzie najczęściej wprowadzenie nieprzyjaciela w błąd zwłaszcza^{co} do wykonywania poszczególnych zadań OTK oraz zaktywizowanie rozpoznania nieprzyjaciela /wywiadu/, w fałszywym, a pożądanym dla nas kierunku.

Z celu dezinformacji wynikają główne grupy zadań, do których można zaliczyć :

- przedstawienie nieprzyjacielowi w sposób wypaczony przedsięwzięć i konkretnych możliwości polityczno-gospodarczych i obronnych kraju;

- odwrócenie uwagi rozpoznania /wywiadu/ nieprzyjaciela od obiektów i przedsięwzięć mających zasadnicze znaczenie w systemie OTK i skierowanie jej na obiekty lub przedsięwzięcia drugorzędne;
- wykrycie głównych kierunków lub obiektów zainteresowania rozpoznania /wywiadu/ nieprzyjaciela;
- rozproszenie wysiłku organów rozpoznania /wywiadu/ nieprzyjaciela;
- zwiększenie wiarygodności oraz sprawdzenie skuteczności i wpływu własnych przedsięwzięć maskowania na poczynania nieprzyjaciela.

Sposoby realizowania zadań dezinformacji mogą być bardzo różnorodne, jednak wspólną ich cechą jest to, że wymagają od realizatorów tych przedsięwzięć ogromnie wysokiego kunsztu. Na przykład zasadniczą istotą dezinformacji jest wprowadzenie w błąd rozpoznania, a zwłaszcza wywiadu nieprzyjaciela poprzez jego własne źródła informacji. W tym celu konieczne jest właściwe poznanie kanałów rozpoznania nieprzyjaciela i w zależności od potrzeb i możliwości przekazywanie przez te kanały odpowiednio przygotowanych danych dezinformacyjnych. Wobec tego jednym z bardzo poważnych kanałów przekazywania materiałów dezinformacyjnych jest wykorzystanie agentury. Najczęściej dąży się do pozyskania w tym celu agentów wywiadu nieprzyjaciela, którym w odpowiedni sposób dostarcza się interesujące ich wiadomości odpowiednio spreparowane.

Z okresu drugiej wojny światowej mamy wiele przykładów, że po wykryciu siatki agentów obcego wywiadu nie likwidowano jej, a jedynie podsuwano agentom odpowiednio przygotowane dokumenty i dane którymi nieprzyjaciel się interesował. Dostarczane dane pomimo, że nosiły wszelkie cechy prawdziwości, były danymi fałszywymi.

Następnym sposobem wykonywania zadań dezinformacji jest wykorzystywanie do tego celu prasy, radia, telewizji, zarówno szczebla centralnego, jak i lokalnego. Rozpowszechnianie danych dezinformacyjnych przez wymienione kanały informacji musi być prowadzone bardzo ostrożnie i w sposób bardzo przemyślany. Dane rozpowszechniane przez prasę i radio powinny znaleźć swoje odbicie w innych przedsięwzięciach maskowania lub rzeczywistych

przedsięwzięciach polityczno-gospodarczych i obronnych.

Najprostszym sposobem dezinformacji jest inspirowanie otoczenia. Zazwyczaj poprzez inspirowanie zmusza się nieprzyjaciela do skierowania swych sił w celu dodatkowego /uzupełniającego/ sprawdzenia określonych informacji.

Najczęściej należy dążyć do tego ażeby wszelkie przedsięwzięcia pozorowania w systemie OTK znajdowały swoje odbicie w przedsięwzięciach dezinformacyjnych. Przy realizacji zadań dezinformacji konieczna jest bardzo ścisła i szeroka współpraca poszczególnych działów i resortów. W tym zakresie szczególnie uzgodnione powinny być poczynania kontrwywiadu i wywiadu MSW i MON.

b/ MASKOWANIE I MYLENIA RADIOELEKTRONICZNE, będzie stanowić, we współczesnych warunkach, bardzo ważny sposób realizacji zadań maskowania w systemie OTK. Celem maskowania radioelektronicznego jest ukrywanie obiektów oraz pracy własnego systemu radioelektronicznego przed możliwością rozpoznania nieprzyjaciela. Przed myleniem radioelektronicznym stawiany jest cel wprowadzenia w błąd systemu radioelektronicznego nieprzyjaciela, zwłaszcza w zakresie ustalenia położenia maskowanych obiektów i rozmieszczenia oraz pracy własnego systemu radioelektronicznego.

Najczęściej przedsięwzięcia maskowania radioelektronicznego będą powiązane a przedsięwzięciami mylenia radioelektronicznego wprowadzania nieprzyjaciela w błąd przy pomocy urządzeń radioelektronicznych.

Główny wysiłek maskowania i mylenia radioelektronicznego powinien być skierowany na zmianę wyglądu mapy radiolokacyjnej terenu. Wykonuje się to przede wszystkim przy pomocy odbijaczy kątowych odpowiednio rozmieszczonych w terenie w celu zmiany na wybranych odcinkach linii brzegowej morskiej, ^{rzecznej} zarysu jezior lub ukrywa się charakterystyczne dozory, na które z kątością nieprzyjaciel będzie orientował środki przeznaczone do wykonywania różnorodnych uderzeń ogniowych /raketami lub lotnictwem/. W niektórych wypadkach przy pomocy odbijaczy kątowych mogą być budowane charakterystyczne dozory na obszarze kraju, które mogą być rozmieszczone w odpowiedniej odległości od maskowanych obiektów o znaczeniu gospodarczym lub wojskowym i co pewien czas ich

rejon /miejsce/ rozmieszczenia będzie zmieniany lub będą one usuwane. Budowa takich dozorów powinna znaleźć szerokie zastosowanie zwłaszcza w strefie nadgranicznej i wzdłuż wybrzeża morskiego, gdzie jest duża możliwość rozpoznania radiolokacyjnego nieprzyjaciela w okresie pokoju.

Maskowaniem radioelektronicznym w systemie OTK należy objąć przede wszystkim węzły dróg, wiadukty, mosty i przeprawy, zwłaszcza zaś te, które znajdują się na szlakach przegrupowania wojsk operacyjnych własnych i sojuszniczych oraz na szlakach wykorzystywanych dla potrzeb gospodarki narodowej oraz dla manewru sił i środków OTK.

Ponadto maskowanie radioelektroniczne powinno obejmować przewidywane rejony do rozmieszczenia sił i środków OTK, zwłaszcza przeznaczonych do działania w rejonach spodziewanych uderzeń nuklearnych nieprzyjaciela, a także rejony alarmowe dla wojsk operacyjnych. Zagadnienie to jest ważne dlatego, że nieprzyjaciel może mieć sporządzoną mapę radiolokacyjną terenu jeszcze w okresie pokoju. W związku z tym wojska operacyjne lub siły i środki OTK, które przybyły w "kontrolowany" przez rozpoznanie radiolokacyjne rejon mogą być z łatwością wykryte, a następnie z chwilą rozpoczęcia wojny mogą być zniszczone. W ten sam sposób można wprowadzić rozpoznanie nieprzyjaciela w błąd poprzez budowę pozornych obiektów oddziaływania na jego system radiolokacyjny, "pokazując" je w zależności od zaistniałej sytuacji i potrzeb. Dotyczy to przede wszystkim wyboru i zajmowania przez siły i środki OTK i wojska operacyjne rejonów alarmowych /rozmieszczenia/.

W okresie zagrożenia i z chwilą wybuchu wojny mimo że rejony alarmowe utrzymywane są w głębokiej tajemnicy, należy liczyć się, że w wypadku dysponowania przez nieprzyjaciela mapą terenu kontrolowanego za pomocą systemu radiolokacyjnego, wejście wojsk do określonych obszarów wojsk natychmiast będzie "zasygnalizowane" nieprzyjacielowi. Wobec tego konieczne jest, aby równocześnie z wyznaczeniem rejonów alarmowych zostały wyznaczone - a być może i odpowiednio przygotowane - rejony alarmowe pozorne.

W podobnym zakresie i podobne zasady maskowania radioelektronicznego dotyczyć będą rozmieszczenia i maskowania punktów dowodzenia i kierowania, rozśrodkowywania składów i magazynów, stacji przeładunkowych, budowy nowych punktów przeładunkowych dla transportu

kolejowego, kołowego i wodnego itp.

Przedsięwzięcia maskowania i mylenia radioelektronicznego uzupełnia się innymi przedsięwzięciami maskowania bezpośredniego i operacyjnego, zwłaszcza oddziałyującego na rozpoznanie fotograficzne. Jest to konieczne z tego względu, że współczesne zespoły rozpoznania obok systemu rozpoznania radiolokacyjnego uzupełniane są urządzeniami rozpoznania fotograficznego.

Własny system rozpoznania radiolokacyjnego jest maskowany przez wojska OPK według oddzielnego planu z tym, że niektóre przedsięwzięcia mogą być uzgodnione z wojskami OTK centralnego podporządkowania, OW, WSZW oraz z niektórymi zmilitaryzowanymi oddziałami resortów.

Poza tym maskowanie i mylenie radioelektroniczne wykonuje się przez :

- deformację maskowanych obiektów za pomocą urządzeń radioelektronicznych;
- pozorny system naprowadzania i wykrywania oraz pozorny system łączności;
- dezinformację radioelektroniczną.

Maskowanie i mylenie radioelektroniczne powinno znaleźć szerokie zastosowanie w ścisłym powiązaniu z przeciwdziałaniem radioelektronicznym.

c/ POZOROWANIE, odegrało szczególnie dużą rolę w okresie drugiej wojny światowej, podczas maskowania zarówno na froncie jak i na zapleczu. We współczesnych warunkach, zakres pozorowania obiektów na obszarze kraju o charakterze podobnym do tego, jaki znamy z okresu drugiej wojny światowej będzie mniejszy. Obecnie trudno mówić o skuteczności przedsięwzięć maskowania wykonywanego przez pozorowanie w oderwaniu od innych sposobów maskowania operacyjnego.

W wielu wypadkach pozorowanie jest nieodzowne dla zwiększenia wiarygodności innych sposobów maskowania. Na przykład rozpowszechnienie wiadomości przez dezinformację o budowie bardzo ważnej fabryki zbrojeniowej lub budowie polowego stanowiska kierowania w określonym rejonie, musi znaleźć potwierdzenie w rozpoczętej budowie faktycznej, nawet gdyby praktycznie prowadzone prace były wykonywane w innym celu.

Przedsięwzięcia pozorowania, mogą znaleźć szerokie zastosowanie przede wszystkim do maskowania :

- obiektów o charakterze gospodarczym i obronnym ;

- węzłów dróg, odcinków szlaków komunikacyjnych, lotnisk, mostów, wiaduktów, polowych punktów kierowania i dowodzenia;
- oddzielnych dzielnic miast i obiektów przemysłowych;
- rejonów rozmieszczenia wojsk OTK, sił i środków układu terytorialnego oraz funkcjonalnego, a także ich działania w czasie realizacji zadań OTK;
- przygotowywanych rejonów dla punktów przeładunkowych, zapasowych przepraw /mostów/, obejść itp.;
- rejonów alarmowych wojsk operacyjnych, a zwłaszcza ich przegrupowania przez obszar kraju;
- przewozów kolejowych, kołowych, drogą powietrzną oraz wodną śródlądową i morską, zarówno dla potrzeb wojska, jak i potrzeb gospodarki narodowej.

Wszystkie przedsięwzięcia pozorowania powinny być ujęte w pewien system a ich wykonanie rozłożone odpowiednio w czasie i ściśle powiązane z innymi sposobami maskowania.

Należy podkreślić, że obiekty pozorne swoimi rozmiarami i charakterystycznymi cechami wyglądu zewnętrznego lub pracy /działania/ powinny w sposób ludzki przypominać obiekty rzeczywiste. Poza tym trzeba pamiętać, że przy stosowaniu pozornych przedsięwzięć konieczne jest przeznaczenie niezbędnej ilości sił i środków do "ożywiania" pozornego obiektu. W tym celu należy dążyć do wykorzystania obiektów i działań rzeczywistych do "ożywiania" przedsięwzięć pozornych.

Ważną rolę w pozorowaniu odgrywają pozorne przedsięwzięcia organizacyjne, których celem jest zwiększenie sugestywności przedsięwzięć pozornych lub wykonania maskowania innymi sposobami. System pozornych przedsięwzięć organizacyjnych wyrazi się w konkretnych czynnościach dowódców, kierowników lub sztabów w zakresie organizacji, przygotowania i wykonywania poszczególnych zadań OTK przez poszczególne ogniwa organizacyjne. Niekiedy mogą być tworzone specjalne zespoły do pozorowania przedsięwzięć organizacyjnych.

W pozorowaniu mogą być szeroko stosowane działania sił i środków OTK przeznaczonych do wprowadzenia nieprzyjaciela w błąd przy wykonywaniu zadań nie związanych z maskowaniem. Ze względu na szeroki zakres przedsięwzięć maskowania w systemie OTK i niezwykle ograniczone siły i środki, które mogą być przeznaczone do tego celu, konieczne jest szerokie wykorzystanie sił i środków faktycznych, wykonujących określone zadania rzeczywiste.

Ten sposób maskowania najczęściej będzie jedynie uzupełniał /zwiększał/ wiarygodność innych sposobów maskowania. Może on znaleźć szerokie zastosowanie przy maskowaniu zmian działania sił i środków w działaniach bojowych przeciwko grupom specjalnym i desantom powietrznym, lub morskim oraz przy maskowaniu przewozów różnego rodzaju i przegrupowań wojsk.

W tym wypadku siły i środki OTK wykonując działanie na korzyść maskowania, nie koniecznie powinny być ~~zorientowane~~ iż jednocześnie z konkretnym zadaniem realizują zadania maskowania.

d/ KONTROLA PRZEDSIĘWZIĘĆ MASKOWANIA W SYSTEMIE OTK.

Do zakresu przedsięwzięć maskowania można i należy zaliczyć proces jego kontroli. Obecnie rola właściwie zorganizowanej i prowadzonej kontroli maskowania niewątpliwie wzrasta. Kontrola maskowania powinna stwierdzić i to we właściwym czasie, które z przedsięwzięć maskowania "zestarzały się" /zdezaktualizowały się/, przestały działać lub nie odpowiadają nowej sytuacji, a wobec tego które z nich należy uaktualnić, ^{zmienić} lub w ogóle jak najszybciej z nich zrezygnować.

Kontrola maskowania powinna przede wszystkim ustalić:

- w jaki sposób organa rozpoznania nieprzyjaciela "przyjmują" nasze przedsięwzięcia maskowania i jaką wywołują one reakcję;
- wpływ przedsięwzięć maskowania na sprawność systemu OTK;
- niedociągnięcia i braki występujące w wykonanych lub wykonywanych przedsięwzięciach maskowania;
- zjawiska i oznaki demaskujące występujące przy realizacji określonych zadań OTK lub przedsięwzięć maskowania, które należy ukryć przed rozpoznaniem nieprzyjaciela lub skutecznie wykorzystać do "ożywienia" pozornych przedsięwzięć przy innych pracach maskowania;
- celowość i konieczność wykonywania takich lub innych przedsięwzięć maskowania oraz wykorzystywania określonych sił i środków do wykonania zadań maskowania.

Przy braku właściwie prowadzonej kontroli szereg przedsięwzięć maskowania może być niepotrzebną stratą czasu, sił i środków.

Kontrola maskowania nie tylko ma wykryć i usunąć zaistniałe usterki w maskowaniu, powinna ona dawać właściwe podstawy do głębokiej i wszechstronnej analizy i oceny, umożliwiającej doskonalenie sposobów i form maskowania. Ażeby kontrola przedsięwzięć maskowania spełniała

swoje zadania, powinna być prowadzona ciągle i takimi środkami, które nieprzyjaciel może skierować do rozpoznania na obszarze kraju. Podstawowym dokumentem kontroli jest "plan kontroli przedsięwzięć maskowania", który może być ujęty w ogólnym dokumencie kontroli OTK lub stanowić załącznik doplanu maskowania.

Bezpośrednim organizatorem kontroli maskowania będzie zwykle ten szczebel organizacyjny OTK, który planuje OTK na danym obszarze, a także szczeble nadrzędne.

e/ PRZYGOTOWANIE SPECJALISTYCZNE, w zakresie wykonania przedsięwzięć maskowania w systemie OTK.

Przy wykonywaniu przedsięwzięć maskowania ważną rolę odgrywają odpowiednio przygotowane siły i środki przeznaczone do tego celu, a także konieczność już w okresie budowy nowych obiektów uwzględnienia zasad maskowania /odpowiednia lokalizacja i konstrukcja budow¹ana/.

Przy organizacji maskowania należy dążyć do tego, ażeby poszczególne jego przedsięwzięcia były wykonywane przy jak najmniejszym zaangażowaniu sił i środków, zwłaszcza tych, które nie są lub nie mogą być wykorzystywane bezpośrednio do innych zadań OTK. Niemniej jednak do realizacji niektórych przedsięwzięć maskowania potrzebne będą odpowiednio przygotowane i wysoko wyspecjalizowane siły i środki. Wydaje się zatem, że specjalizacja w zakresie maskowania powinna występować:

- a/ w oddziałach samoobrony specjalne służby d/s maskowania;
- b/ w pułkach lub batalionach obrony terytorialnej drużyny, plutony a nawet kompanie maskownicze, w zależności od konkretnych potrzeb;
- c/ w oddziałach zmilitaryzowanych resortów odpowiednie pododdziały maskownicze;
- d/ w wojskach OTK kompanie i bataliony maskownicze występujące jako odwód szczebla centralnego lub szczebla OW.

Posiadanie etatowych pododdziałów maskowania, a także uprzednio przygotowanych i wyspecjalizowanych sił i środków, zwłaszcza do maskowania radioelektronicznego, wykluczałoby konieczność odrywania ludzi i sprzętu bojowego od wykonywania innych zadań. Odpowiednia specjalizacja eliminowałaby przypadkowość w realizacji poszczególnych przedsięwzięć maskowania i wykluczałaby improwizację¹ prymitywizm w ich wykonaniu. Pomimo specjalizacji,

niektóre pododdziały maskowania mogłyby również być wykorzystywane do wykonania niektórych zadań OTK, w danej sytuacji najważniejszych

Do zasadniczych zadań pododdziałów maskowania możnaby zaliczyć:

- techniczne kierowanie pracami związanymi z maskowaniem;
- bezpośrednio wykonywanie skomplikowanych prac maskowania, zwłaszcza radioelektronicznego;
- udział w prowadzeniu kontroli przestrzegania zasad i dyscypliny maskowania na danym obszarze;
- przygotowanie i doskonalenie sprzętu maskowania oraz wypracowywania nowych sposobów i metod maskowania, a szczególnie wprowadzenia w błąd technicznych środków rozpoznania nieprzyjaciela.

Obok pododdziałów maskowania konieczna jest specjalizacja pewnych zespołów ludzi do organizacji i bezpośredniego kierowania pracami maskowania.

W tym celu można szeroko wykorzystywać specjalistów cywilnych: artystów plastyków, architektów, urbanistów, scenarzystów, dekoratorów itp. przeprowadzając z nimi odpowiednie szkolenie i grupując ich w odpowiednich zespołach, zwłaszcza na szczeblu wojewódzkich i powiatowych komitetów obrony. Praktyka taka byłaby korzystna z różnych względów. W ten sposób nastąpiłoby przygotowanie specjalnej kadry specjalistów od maskowania, zarówno dla wojsk operacyjnych, jak i dla OTK, a także ludzie ci /zwłaszcza architekci i urbaniści/ w swojej pracy codziennej uwzględnialiby postulaty maskowania bez specjalnych nakazów administracyjnych.

Z A K O Ń C Z E N I E:

Istota i charakter OTK wskazują, że maskowanie bezpośrednie i operacyjne będzie koniecznym i niezbędnym przedsięwzięciem zapewniającym pomyślną realizację celów i zadań frontu obrony wewnętrznej.

Maskowanie organizowane i prowadzone w systemie OTK będzie polegało przede wszystkim na ukrywaniu na obszarze kraju - obiektów o znaczeniu ekonomiczno-politycznym i wojskowym oraz na wprowadzaniu sił i środków rozpoznania nieprzyjaciela w błąd co do ich rozmieszczenia, faktycznego przeznaczenia, znaczenia, jak również na zamaskowaniu na terenie kraju działania sił i środków OTK, przewozów transportem kołowym, wodnym śródlądowym i morskim oraz lotniczym.

Dotyczyć to będzie przede wszystkim tych obiektów, sił i środków OTK oraz przewozów, które mogą stanowić dla nieprzyjaciela opłacalne cele jądrowe lub które jeśli nie będą zamaskowane, zdemaskują inne ważne obiekty i przedsięwzięcia realizowane w systemie OTK. We współczesnych warunkach maskowanie w systemie OTK należy traktować jako jeden z istotnych elementów obrony przed bronią masowego rażenia. Ażeby jednak maskowanie spełniło swoje zadanie jego przedsięwzięcia powinny być odpowiednio rozplanowane i wykonywane zarówno w okresie pokoju, w okresie zagrożenia, jak i podczas wojny. Realizacja poszczególnych przedsięwzięć maskowania powinna być nierozzerwalnie związana z konkretnymi zadaniami OTK i specyfiką życia, pracy i walki na danym obszarze. Należy przy tym uwzględniać realne możliwości rozpoznania nieprzyjaciela i przestrzegać podstawowe wymagania, uwzględniając realne możliwości wykonania poszczególnych zadań maskowania.

Maskowanie w systemie OTK wymaga kwalifikowanych kadr specjalistów maskowania oraz odpowiednio przygotowanych sił i środków - pododdziałów maskowniczych, występujących od szczebla najniższego do najwyższego struktury organizacyjnej obrony terytorium kraju.

OPRACOWAŁ :

płk dr Kazimierz N O Ź K O

Wydrukowano w 100 egz.

Egz. nr 1-100 B.T.

Wyk. płk Nożko

Druk. Cz.B.

Nr ks.1819/WW.